

پوهنتون كاردان
KARDAN UNIVERSITY

سیرت النبی علیه السلام

سمسټر: دوم

درس: دوازدهم

استاد: عبدالحق حقیار

فهرست

- مرور مختصر به در گذشته
- نتایج متوقع از درس
- دولت بنو امیه
- اشخاص مهم
- فتوحات
- حالت دینی، اخلاقی، علمی و اجتماعی
- نظام سیاسی، اقتصادی و عسکری
- نظام سیاسی، اقتصادی و عسکری
- منابع مضمون

مرور مختصر به درس گذشته

- دست آوردها و شهادت
- خلافت حسن بن علي رضي الله عنه
  - اسم، نسب، فضیلت و صفات
  - طریقه انتخاب او برای خلافت
  - دست آوردها و شهادت
- خلافت چهارم علي بن ابی طالب رضي الله عنه
  - اسم، نسب، فضیلت و صفات
  - طریقه انتخاب او برای خلافت

نتایج متوقع از درس

آگاه شدن از حالت جهان اسلامی بعد از زمان خلافت راشد، بالخصوص دوره بنو امیه و حالات مختلف این دوره مثلاً:

- اشخاص مهم
- فتوحات
- حالت دینی، اخلاقی، علمی و اجتماعی
- نظام سیاسی، اقتصادی و عسکری
- نظام سیاسی، اقتصادی و عسکری

دولت بنو أمیه (خلافت أموی)

خلافت بنو امیه، دوره حکومت اسلامی در **قرن های 7 و 8 میلادی (41 - 132 هـ / 662 - 750 م)** است که توسط خاندان اموی به رهبری معاویه بن ابی سفیان رض بر عهده گرفته شد. این دوره با تأسیس خلافت اسلامی و پایان گرفتن دوره خلافت راشدین آغاز شد و با سقوط خلافت بنو عباس در سال 750 میلادی به پایان رسید. خلافت بنو امیه، دوره‌ای از رشد و توسعه فرهنگ، علم و هنر در جهان اسلام بود که در آن دوره، فرهنگ اسلامی و عربی به عنوان فرهنگی جهانی شکل گرفت.

اشخاص مهم

بعضی از اشخاص مهم خلافت بنی امیه عبارتند از:

1. **معاویه بن ابی سفیان:** او به عنوان اولین خلیفه اموی، حکومت خود را در سال 41 هجری آغاز کرد.
2. **یزید بن معاویه:** او فرزند معاویه بود و پس از مرگ پدرش، به عنوان خلیفه جدید انتخاب شد.
3. **عبدالملک بن مروان:** او به عنوان خلیفه پس از یزید بن معاویه انتخاب شد و در طول حکومت خود، به توسعه و گسترش خلافت اموی کمک کرد.
4. **ولید بن عبدالملک:** او فرزند عبدالملک بود و به عنوان خلیفه جدید پس از مرگ پدرش، به قدرت رسید.
5. **عمر بن عبدالعزیز:** او به عنوان یکی از خلفای دوران خود، به توسعه و پیشرفت فرهنگی و اجتماعی در خلافت اموی کمک کرد.

فتوحات

بنی امیه فتوحات مسلمانان را بعد از خلافت راشدہ ادامه دادند و فرارود، سند، مغرب عربی و اندلس (شبه جزیره ایبری) را به خلافت مسلمین افزودند. سرزمین شام (سوریه و اردن امروزی) مرکز اصلی خلافت امویان و شهر دمشق پایتخت امویان بود. جغرافیہ دولت بنی امیہ ۱۱,۱۰۰,۰۰۰ کیلومتر مربع وسعت داشت، این وسعت کشورداری خلافت بنی امیہ را در زمرہ یکی از وسیعترین امپراتوریہای قرار داده است. خلافت بنی امیہ در سال ۷۵۰ میلادی توسط خلافت عباسی سرنگون گردید. پس از واژگونی خلافت اموی، بازماندگان خلافت اموی در کوردوبا (قرطبه) در آغاز امارت قرطبه و بعدها خلافت قرطبه را بنیان نهادند. در دورہ این خلافت (قرطبه)، سرزمین قرطبه به یک مرکز علمی، فلسفی و پزشکی در جهان تبدیل گشت که نهایتاً به دوران طلایی اسلام انجامید. سرزمینهای تحت حکومت بنی امیہ حدود ۶۹ میلیون نفر جمعیت را در خود جای داده بودند که حدود ۳۰ درصد جمعیت جهان در آن دوران محسوب می شد.

ادامه...

- قلمروی خلافت اموی شامل قومیت‌های گوناگون با فرهنگ‌های گوناگون بود. مسیحیان، که در آن زمان اکثریت جمعیت خلافت را تشکیل می‌دادند، و یهودیان اجازه داشتند دین خود را حفظ کنند، اما باید مالیات جزیه، که مسلمانان از آن معاف بودند، را پرداخت می‌کردند. مسلمانان نیز ملزم به پرداخت مالیات زکات بودند که برای برنامه‌های رفاهی مختلف [۸۱۷] برای مسلمانان یا نوکیشان مسلمان در نظر گرفته شده بود. [۹] در زمان خلفای اولیه اموی، مسیحیان دارای مناصب مهمی در دستگاه اداری بودند و برخی از آنان سابقه خدمت در دستگاه اداری امپراتوری بیزانس را داشتند. به‌کارگیری مسیحیان بخشی از سیاستی بود که به دلیل حضور جمعیت بزرگ مسیحی در استان‌های فتح شده، مانند شام، ضروری بود. این سیاست محبوبیت معاویه را افزایش داد و شام را به عنوان پایگاه قدرت او تثبیت کرد. [۱۱۰][۱۱۱]

ادامه...

- دوران بنی امیه را اغلب دوره شکل‌گیری هنر اسلامی می‌دانند. [۱۲] دیندارترین خلیفه اموی عمر بن عبدالعزیز بن مروان و واپسین آن‌ها مروان بن محمد بن مروان بود که در جنگ زاب به سال ۱۳۲ هجری (۷۵۰ میلادی) شکست خورد و خلافت مسلمانان از یک تیره قریش یعنی امویان به دیگر تیره قریش یعنی بنی عباس منتقل شد.
- تاریخچه حکومت امویان

حالت دینی، اخلاقی، علمی و اجتماعی

- **حالت دینی در زمان خلافت اموی،** بر پایه اسلام بود. خلافت اموی، به عنوان یک دولت اسلامی، به حفظ و ترویج اسلام و تداوم فرهنگ اسلامی پرداخت. همچنین، خلیفه به عنوان رهبر دینی، مسئول حفظ و حراست از منابع دینی بود.
- **حالت اخلاقی در زمان خلافت اموی،** بر پایه احترام به قوانین و انصاف در برخورد با مردم بود. خلفای اموی، تلاش می کردند تا با حفظ نظم و امنیت، به توسعه و پیشرفت جامعه کمک کنند.
- **حالت علمی در زمان خلافت اموی،** بسیار پویا بود. در آن زمان، تحصیلات علمی و فرهنگی بسیار مهم بود و خلافت اموی تلاش می کرد تا با حمایت از علما و دانشمندان، به توسعه علم و فناوری کمک کند.
- **حالت اجتماعی در زمان خلافت اموی،** بر پایه تنوع فرهنگی و قومیتی بود. در آن زمان، افراد از قومیت ها و فرهنگ های مختلف در خلافت اموی زندگی می کردند و تلاش برای حفظ تنوع و همبستگی بین اقوام بود. همچنین، خلافت اموی تلاش می کرد تا با توسعه شهرها و راه های ارتباطی، به بهبود شرایط زندگی مردم کمک کند.

نظام سیاسی، اقتصادی و عسکری

- **در زمان خلافت اموی، نظام سیاسی** به صورت مرکزی و دیکتاتوری بود که قدرت و اختیارات بسیار زیادی در دست خلیفه بود. خلیفه به عنوان رهبر دینی و سیاسی، مسئولیت تصمیم گیری در امور داخلی و خارجی را داشت. همچنین، خلیفه مسئول تعیین و تعیین وظایف مسئولان دولتی بود.
- **نظام اقتصادی در زمان خلافت اموی**، به صورت اقتصاد جهانی عمل می کرد. با توجه به تجارت فعال در آن زمان، اقتصاد بر پایه تجارت و کشاورزی بود. همچنین، خلافت اموی برای تحقق اهداف اقتصادی خود، با تجارت و تبادلات با کشورهای دیگر همکاری می کرد.
- **نظام عسکری در زمان خلافت اموی**، بر پایه ساماندهی نظام نظامی و پاسداری از مرزهای خلافت بود. ارتش خلافت اموی، بر پایه نیروهای مسلح و فرماندهی خود، درگیری های نظامی را با دشمنان خلافت انجام می داد. همچنین، نیروهای نظامی به عنوان حامیان خلیفه در امور سیاسی و اقتصادی نیز نقش داشتند.

یوهنډون کارډان
KARDAN UNIVERSITY

اسباب زوال دولت أموی

- شورش های متعدد.
- انجام خلاف شرع و دین
- توجه بیشتر به دنیا و نسیان آخرت
- افزایش از هم پاشیدگی
- تشدید اختلاف و درگیری.

منابع مضمون

- 1. سيرة ابن هشام، لابن هشام.
- 2. السيرة النبوية، للشيخ ابو الحسن الندوي.
- 3. السيرة النبوية، دروس وعبر، شيخ مصطفى السباعي.
- 4. السيرة النبوية، عرض وقائع وتحليل أحداث، شيخ علي محمد الصلابي.
- 5. فقه السيرة، شيخ رمضان البوطي.
- 6. تاريخ الخلفاء للإمام السيوطي.
- 7. التاريخ الإسلامي لإبراهيم الشريقي.
- 8. كتب التاريخ الإسلامي، للشيخ علي محمد الصلابي.

پوهنتون کاردان
KARDAN UNIVERSITY

تشکر